

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 23. september 2026

Sak 2026/230 - Norsk Friluftsliv - org.nr. 971 262 834 - klage over vedtak om delvis innvilget søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, medlem Joachim Amundsen Trana og varamedlem Sveinung Aas

Sakens bakgrunn

- (1) Norsk Friluftsliv (heretter «klager») søkte 19. august 2025 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2024. Søknaden gjaldt et søknadsbeløp på 2 768 722 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet sendte 25. september 2025 brev til klager med spørsmål til søknaden. Det ble bedt om at organisasjonen sendte inn de pliktige vedleggene på nytt med signatur som viste at styret hadde signert dokumentene. Lotteritilsynet ba også om en tilbakemelding på hvorfor fradraget for overføringer til andre organisasjoner, eller overføringer mellom ledd i samme organisasjon var redusert med 11 millioner kroner fra forrige søknad. I tillegg ble det bedt om en oversikt over kostnader til utarbeidelse og gjennomføring av læringsressurser og undervisningsopplegg til skole og barnehage, da dette var virksomhet som kom offentlige oppgaver til gode.
- (3) Klager besvarte henvendelsen ved e-post 30. september 2025, og opplyste om at beløpet som var ført inn i feltet for fradrag for overføringer var feil. Det ble også bedt om noen avklaringer knyttet til kostnadene til utarbeidelse og gjennomføring av læringsressurser og undervisningsopplegg til skole og barnehage.
- (4) I perioden 30. september 2025 til 29. oktober 2025 har det vært korrespondanse mellom klager og Lotteritilsynet vedrørende fradraget for overføringer til andre organisasjoner, eller overføringer mellom ledd i samme organisasjon, og kostnader til undervisnings- og læremateriell for bruk i skole, barnehage og skolefritidsordning. Klager opplyste at riktig beløp for fradrag for overføringer var 46 086 182 kroner, og ikke 29 065 909 kroner som fremgikk av søknaden. Dette medførte at søknadsgrunnlaget ble korrigert fra 44 478 697 kroner til 27 458 424 kroner. Klager informerte også om at kostnadene til utarbeidelse av undervisningsmaterieill rettet mot skole, barnehage og skolefritidsordning, utgjorde totalt 1 059 007 kroner.
- (5) Lotteritilsynet fattet vedtak 16. desember 2025 om delvis innvilgelse av søknaden. Fradraget for overføringer til andre organisasjoner og mellom ledd i samme organisasjon ble endret fra 29 065 909 kroner til 46 086 182 kroner i tråd med klagers tilbakemelding. Lotteritilsynet har også trukket ut kostnader til undervisnings- og læremateriell til bruk i skole, barnehage og skolefritidsordning på 1 059 007 kroner, med den begrunnelse at

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

kostnadene var knyttet til virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode. Dette medførte at søknadsbeløpet ble redusert fra 2 768 722 kroner til 1 683 965 kroner.

- (6) Klager ba om utsatt klagefrist ved e-post 19. desember 2025, og fikk i e-post samme dag innvilget utsatt klagefrist til 15. januar 2026.
- (7) Klager påklaget vedtaket 14. januar 2026. Klager anfører at kostnadene til undervisning- og læremateriell til bruk i skole, barnehage og skolefritidsordning klart faller inn under formålet med ordningen som er å fremme frivillig aktivitet. At natur og friluftsliv omtales i lære- og rammeplaner, kan etter klagers syn ikke være til hinder for dette. Klager hevder at avkortningen av kostnader til informasjonstiltak om friluftsliv i skolen er i strid med intensjonen med ordningen og politiske uttalelser. Klager påpeker også at Lotterinemnda tidligere har tatt hensyn til hvor finansieringen av en virksomhet stammer fra ved sin vurdering av om virksomheten kommer offentlige oppgaver til gode. Det vises i den forbindelse til at 587 846 kroner av kostnadene til undervisnings- og læremateriell på 1 059 007 kroner er finansiert gjennom stiftelser.
- (8) Klager anfører videre at mange av frivillighetens viktigste oppgaver skjer i samhandling med offentlig sektor. I den forbindelse vises det til at formuleringen «kommer offentlige oppgaver til gode» er erstattet av formuleringen «virksomhet som det offentlige er pålagt å utføre eller tilby i lov» i den nye forskriften. Dette er i høringsnotat 2025 begrunnet med at avgrensningen er uklar, og at det derfor ikke er hensiktsmessig at det oppstilles et generelt skille mellom hva som er offentlige og frivillighetens oppgaver. Klager mener at departementets uttalelser fra høringsnotatet ikke er en endring av rettstilstanden, men en beskrivelse av gjeldende rett. Det vises videre til at departementet i samme høringsnotat har uttalt at en virksomhet som etter en konkret vurdering må anses som et supplement eller tillegg til den virksomheten som det offentlige er pålagt å utføre eller tilby ved lov kan omfattes av ordningen. Klager hevder at selv om det er en offentlig lovpålagt oppgave å ha et barnehage- og skoletilbud, er det ikke slik at skoler eller barnehager som ikke har valgt å bruke organisasjonens undervisningsopplegg bryter forskriftspålagt læreplan. Det er heller ikke uttrykkelig pålagt i læreplanene for skoler og barnehager å ha tilbud som har et slikt innhold som klagers tilbud. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (9) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen og sakens dokumenter med innstilling 5. februar 2026 til Lotterinemnda for behandling, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 33.

Det rettslige grunnlaget

- (10) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften). Forskriften er nå opphevet, men var gjeldende for søknadsrunden 2025.
- (11) Formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (12) Ved søknad etter forenklet modell følger det av forskriften § 7 første ledd at søknadsgrunnlaget beregnes av totale driftskostnader etter avgrensning og poster det skal gjøres fradrag for, jf. andre ledd og § 6.

- (13) Det fremgår av forskriften § 6 bokstav a at det ikke ytes kompensasjon for kostnader eller anskaffelser som faller utenfor den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten eller er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd.
- (14) Det ytes ikke kompensasjon for virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.
- (15) Lotterinemnda kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd. Etter forvaltningsloven § 34 siste ledd kan Lotterinemnda treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til Lotteritilsynet for helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (16) Norsk Friluftslivs klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 16. desember 2025 om delvis innvilget søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2024.
- (17) Klagen gjelder den delen av vedtaket som knytter seg til kostnadene til undervisnings- og læremateriell til bruk i skolen, barnehage og skolefritidsordning på totalt 1 059 007 kroner, som Lotteritilsynet vurderer kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. Kostnadene er knyttet til arbeid med tre veiledningshefter, et aktivitetshefte og de to undervisningsoppleggene «Allemannsretten» og «Kampen om Huldreskogen».
- (18) Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav e og f at det ikke gis kompensasjon for virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode, og heller ikke til virksomhet hvor det offentlige kan påvirke eller legge føringer for virksomheten. Reglene er utformet for at ordningen ikke skal gi kompensasjon for merverdiavgiftskostnader til virksomhet som er ment å være en offentlig oppgave.
- (19) Begrepet «offentlige oppgaver» er ikke nærmere definert i forskriften. Ordlyden tilsier at det i utgangspunktet er lovbestemte oppgaver som omfattes av bestemmelsen. Likevel kan finansieringsmodell eller andre styringsforhold være et moment i retning av at det er en offentlig oppgave, se blant annet Lotterinemndas avgjørelse i sak 2025/230 med videre henvisninger.
- (20) Det følger av klagers vedtekter punkt 1 at organisasjonen blant annet skal styrke friluftslivets posisjon og utbredelse i samfunnet, arbeide for et trygt og mangfoldig friluftsliv for alle, fremme allemannsretten og styrke kunnskap om friluftslivets gevinster for den enkelte og for samfunnet.
- (21) Klager har flere prosjekter rettet mot skole, barnehage og skolefritidsordning. Det fremgår av klagers hjemmeside at tiltaket «Naturen som læringsarena» er en satsning som «skal sørge for at pedagoger i skole og barnehage skal få kunnskapen de trenger for å kunne bruke naturen som et utvidet klasserom, slik at uteskole blir en større del av barnas skolehverdag». I 2024 har organisasjonen særlig satset på dette området. Satsningen er tredelt, og prosjekter innen oppvekst og utdanning er ett av satsingsområdene. Klager har som en del av denne satsingen utviklet flere læringsressurser og undervisningsopplegg, særlig rettet mot skole og barnehage.
- (22) Tiltaket «Kampen om Huldreskogen» er et tverrfaglig undervisningsopplegg som skal fremme naturglede og miljøbevissthet for førskolebarn og elever på småtrinnet. Prosjektet

er forankret i læreplanen for kunnskapsløftet 2020 og rammeplan for barnehagen. Tiltaket «Allemannsretten» er et digitalt undervisningsopplegg som fremmer allemannsretten som grunnlaget for å drive friluftsliv i Norge og den norske kulturarven. Målgruppen er elever på mellomtrinnet, og kunnskap om allemannsretten er definert som et kompetansemål i læreplanen for kunnskapsløftet 2020. Klager har også opplyst at de tre veiledningsheftene skal gjøre det enklere for pedagogisk personale i skole, barnehage og skolefritidsordning å forankre uteskole og friluftsliv i undervisningen. Det er også utarbeidet et aktivitetshefte som tilbys skoler, barnehager og skolefritidsordninger med tips til aktiviteter knyttet opp mot fag.

- (23) Grunnskoleopplæring og videregående opplæring er en lovpålagt, offentlig oppgave, jf. lov 9. juni 2023 nr. 30 lov om grunnskoleopplæringa og den videregående opplæringa (opplæringslova) §§ 28-1 og 28-2. Natur og friluftsliv går igjen i flere fag i læreplanverket for kunnskapsløftet 2020 og i rammeplanene for barnehage og skolefritidsordning, som alle er fastsatt som forskrift.
- (24) Lotterinemnda har kommet til at det ikke kan gis kompensasjon for klagers kostnader til arbeid med undervisnings- og læremateriell og som det er avgrenset for i vedtaket, etter forskriften som var gjeldende for søknadsrunden 2025, se tilsvarende i Lotterinemndas avgjørelse i sak 2025/230 og sak 2025/150. Klager har selv valgt skole, barnehage og skolefritidsordning som målgruppe for undervisningsmaterialet. Kunnskap om naturen og bærekraft følger direkte av kompetansemålene i læreplanen, og det er tatt utgangspunkt i kompetansemålene ved utformingen av undervisningsmaterialet. Det er det offentlige ved lov som har ansvaret for at barn og skolen lærer seg det som fremgår av kompetansemålene i læreplanen. Selv om lærematerialet er gratis, og ikke benyttes av alle skoler, vurderer nemnda at klagers kostnader til undervisnings- og læremateriell til bruk i skole, barnehage og skolefritidsordning er knyttet til virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.
- (25) Klager har vist til flere uttalelser fra Kultur- og likestillingsdepartementets høringsnotat om forslag til ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner av 1. juli 2025. Lotterinemnda tar ikke stilling til om de aktuelle kostnadene ville vært kompensasjonsberettiget etter ny forskrift som trådte i kraft 1. januar 2026 og som vil gjelde for søknadsrunden 2026. Nemnda vurderer også at uttalelsene i høringsnotatet for forskriften av 1. juli 2025 ikke kan tillegges avgjørende vekt for tolkningen av forskriften § 3 tredje ledd bokstav f i denne saken.

Konklusjon

- (26) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur